
9. Mahepõllumajandusliku mesinduse nõuded

9.1	Mesilagruppide ja korjeala asukoht	96
9.2	Mesilaste pidamisviis	97
9.3	Mesilasperede andmed, arvestuse pidamine	97
9.4	Mesindussaaduste ladustamine ja esmatöötlemine	98
9.5	Ettevõttesse toodud mittemahe mesilasemad ja -sülemid	99
9.6	Mesilasperede söötmine	100
9.7	Mesilaste heaolu	100
9.8	Haiguste ennetamine	101
9.9	Veterinaarravi	101
9.10	Tarude märgistus ja kasutatavad materjalid	102
9.11	Mesilasvaha	102
9.12	Mesindussaaduste vedu ja märgistamine veol	103

9.1 Mesilagruppide ja korjeala asukoht

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.9.6.5. (a, c, b, i). (EL) 2020/2146 artikkel 3 lõige 7; TM § 7 lõiked 1, 2.

Nõue

Mesila asub kohas, mida 3 kilomeetri raadiuses ümbritsevad nektari- ja õietolmuallikad koosnevad põhiliselt:

- ◆ mahepõllumajanduskultuuridest,
- ◆ looduslikest taimedest või
- ◆ kultuuridest, mida on töödeldud keskkonda vähe mõjutavate meetoditega, mis ei mõjuta mesindussaaduste käsitamist mahepõllumajanduslikena.

Need nõuded ei kehti selliste piirkondade suhtes, kus ei toimu õitsemist, või kui mesilaspered on puhkeolekus.

Mesilad paigutatakse piisavalt kaugele allikatest, mis võivad põhjustada mesindussaaduste saastumist või mõjuda halvasti mesilaste tervisele (nt tööstuspiirkond, jäätmekäitluskoht).

PTAle esitamiseks tuleb koostada asjakohases mõõtkavas kaart (vähemalt 1 : 10 000) või tuleb säilitada geograafilised koordinaadid tarude asukoha kohta, mis tõendavad, et mesilasperede asukohad vastavad mahemesinduse nõuetele.

Katastroofiolukorrast tulenevalt, kui mesilasperede ellujäämine on ohus, võib mesilasperesid erandina viia aladele, mis ei vasta mesilate paigutamist käsitlevatele sätetele. Vajalik **PTA nõusolek**.

Mida kontrollitakse?

PRIA loomade registrisse kantud mesila asukohad PRIA kaardil, tarude asukohad looduses.

Selgitus

Mesila all mõeldakse ettevõtte kõiki mesilagruppe. Kõigi mesilagruppide asukohad peavad olema kantud põllumajandusloomade registrisse (esitatud PRIA loomade registrile) olenemata sellest, kas ettevõtte on tava või mahe. Mesilagruppide asukohad kantakse PRIA veebikaardile.

Mesinikel on kohustus teavitada PRIAt mesilasperede arvu muutusest kuu viimase kuupäeva seisuga järgneva kuu 5. kuupäevaks. Mesilasperede registreerimise kohta saab lugeda PRIAst: Registrid > [Alustavale kliendile](#)

Alustav mahemesinik – kui PRIAs ei ole veel tarude asukohti märgitud, siis peab PTAle esitama plaaneritavad asukohad.

Mesilagrupi asukoha kohta ei pea PTAle esitama kaarti, asukoht võib olla määratletud ka koordinaatidega.

Keskkonda vähe mõjutavad meetodid on meetodid, mis on samaväärsed määruse (EL) nr 1305/2013 artiklites 28 ja 30 sätestatud meetoditega – nt kui ei kasutata pestitsiide.

Mesinik analüüsib mesilagrupi määratletud asukohast 3 km raadiusesse jäävat korjeala. Mahetootja vastutab, et korjeala oleks valitud selliselt, et toodangusse ei satuks soovimatuid aineid (eelkõige pestitsiidid), mis võivad põhjustada mesindussaaduste saastumist või mõjuks halvasti mesilaste tervisele (välja arvatud katastroofiolukorrast tingitud juhtudel).

Selleks, et hinnata korjeala sobivust mahekorjealana, juhendatakse analüüsimisel järgmisest:

- ◆ 0 kuni 1,5 km raadiusesse jääval korjealal pärinevad nektari- ja õietolmuallikad maheviljeluskultuuridest või looduslikest taimedest või muudel kui mahemeetoditel majandatud metsadest või taimedest, mida on töödeldud ainult keskkonda vähe mõjutavate meetoditega. Selle ala sisse võib jääda eratarbeks kasutatavaid kodusaadusi.

- ◆ 1,5 kuni 3 km raadiusesse võib jääda kuni 10% tavatootmispõlde, kus ei kasvatata mesilaste nektari- ja õietolmuallikaks olevaid õitsvaid kultuure (raps, rüps, tatar, hernes, marja- ja viljapuuaiad jne). Kui eelnimetatud kultuurid on ära õitsenud, saab ka eelnimetatud kultuuride põlde lugeda 10 % hulka ja mesilaspered sellisele korjealale tuua. Selle ala sisse võib jääda eratarbeks kasutatavaid kodusid.

NB! Tootja jääb vastutavaks, kui mees on lubamatud taimekaitsevahendijäägid.

PTA hindab iga üksikjuhtumit eraldi, arvestades konkreetse korjeala olukorda, sh ka seda, kas mesilastele on 3 km raadiuses piisavalt nõuetekohaseid nektari- ja õietolmuallikaid.

Katastroofiolukorra võib otsustada juhul, kui näiteks piirkonna tasandil toimub üleujutus või näiteks ettevõtte tasandil toimub tarude korjealas avarii, mille tulemusel paiskuvad õhku ohtlikud kemikaalid ja tarud tuleb kiiresti teisaldada.

Katastroofiolukorra kohta vt ptk 6.

9.2 Mesilaste pidamisviis

Nõude alus: (EL) 2018/848 artikkel 9 lõige 2.

Nõue

Kogu ettevõtte majandamisel järgitakse mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavaid nõudeid.

Mida kontrollitakse?

Kontrollitakse pidamisviisi, PRIA loomade registrisse kantud mesila asukohti PRIA kaardil.

Selgitus

Ettevõttes ei saa olla samaaegselt tava- ja mahemesindust.

9.3 Mesilasperede andmed, arvestuse pidamine

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punktid 1.7.12., 1.9.6.6. MtM § 2 lõige 2.

Nõue

Arvestuse pidamise kohustus:

- ◆ mesila asukoht koos tarude identifitseerimistunnuste ja liikumise ajaga;
- ◆ ettevõttesse toodud mesilasperede päritolu taru kaupa, saabumiskuupäev ja vajadusel ülemineku-aeg, mesilasperede veterinaarandmed;
- ◆ ettevõttesse toodud mesilasemade päritolu, saabumiskuupäev ja arv;
- ◆ ettevõtetest turustatud mesilasperede ja mesilasemade turustamise päev, mesilasperede ja mesilasemade arv;
- ◆ kõik kohaldatavad meetmed, sealhulgas pesakorvuste eemaldamised ja meevurritamise toimingud;
- ◆ teave söötmise kohta: kasutatud toote nimetus, kuupäevad, kogused ja tarud, kus toodet kasutatakse;
- ◆ meevõtmise kogus ja kuupäevad.

Arvestuse pidamiseks vajalike andmete kohta tehakse kirje 3 päeva jooksul arvates toimingute tegemise päevast. Arvestust peetakse elektroonselt või paberil. Arvestuse pidamiseks vajalikke andmeid ja dokumente säilitatakse vähemalt kolm aastat arvates nende kogumisest.

Mida kontrollitakse?

Kontrollitakse mesila päevikut jm dokumente, nt ettevõttest müüdud mesilasperede ja -emade saatedokumente, võrreldakse neid PRIA loomade registrisse kantud mesilasperede andmetega.

Selgitus

Arvestuse pidamisel registreeritakse, millal mida tehti ja mis mahus. Arvestuse pidamise viisi ja vormi saab tootja ise valida, enamik andmetest kajastub tavaliselt mesila päevikus.

9.4 Mesindussaaduste ladustamine ja esmatöötlemine

Nõude alus: (EL) 2018/848 artikkel 34 lõige 1 ja 3, III lisa punkt 7. (EL) 2021/1165 IV lisa. MPõS § 10 lõige 1 punkt 1.

Nõue

Toodete ladustamisaladel peab olema tagatud partiide identifitseerimine ning tuleb ära hoida toodete segimine või saastumine toodete või ainetega, mis ei vasta mahepõllumajandusliku tootmise nõuetele. Mahe ja üleminekuaja tooted peavad olema igal ajal selgelt identifitseeritavad.

Mahe või üleminekuaja tootmisüksustes on keelatud ladustada muid sisendtooteid kui mahepõllumajanduslikus tootmises kasutamiseks lubatud tooted või ained.

Kui ettevõtja käitleb mahe, üleminekuaja või mittemahe tooteid mis tahes kombinatsioonis ning mahe või üleminekuaja tooteid ladustatakse ladustamisrajatistes, kus ladustatakse ka teisi põllumajandustooteid:

- ◆ tuleb mahe või üleminekuaja tooted hoida muudest põllumajandustoodetest eraldi;
- ◆ tuleb võtta kõik vajalikud meetmed, et partiid identifitseerida ning vältida nende segi- või vahetusseminekut mahepõllumajanduslike, üleminekuaja või mittemahepõllumajanduslike toodetega;
- ◆ enne mahepõllumajanduslike või üleminekuaja toodete käitlemist ja ladustamist on kasutatud sobivaid puhastusmeetmeid, mille tõhusust on kontrollitud; ettevõtjad peavad need toimingud dokumenteerima.

Kui ettevõtte hooneid ja rajatise kasutatakse nii mahe- kui ka mittemahe mesindussaaduste ladustamiseks või kui ladustamiseks kasutatakse teise ettevõtte (nii mahe- kui ka mittemaheettevõtte) hooneid ja rajatise, siis tuleb sellest **PTAd teavitada**.

Ladustamisrajatistes võib kasutada üksnes selliseid puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid, mis on mahetootmises kasutamiseks lubatud (*jõustub 1. jaanuar 2026. a*).

Mida kontrollitakse?

Mesila päevik jm dokumendid selle kohta, kuidas on tagatud mesindussaaduste eristatavus vurritamisel, töötlemisel ja hoiustamisel.

Kontrollitakse kas puhastustoimingud on kirjalikult fikseeritud.

Selgitus

Ühes ladustamisrajatises/hoones peavad mahe- ja tavatootmisüksus olema selgelt eristatavad. „Tootmisüksuse ja tegevuste kirjelduses“ peab olema kirjeldus oma ettevõtte seadmete, hoonete, rajatiste jm kasutamise kohta ning tunnustatavad ettevõtted esitavad selle PTAle koos tunnustamise taotlusega. Jätkavad tootjad peavad eelpool nimetatud vormdokumenti ajakohastama ja esitama selle PTAle kontrolli käigus.

Alltöövõtust tuleb teada anda taotlusega „Ettevõtte tunnustamise taotlemine või jätkamine“ ning kui selles osas on toimunud muudatused, siis tuleb sellest PTAd teavitada vormiga „Kliendi teavitus“.

Juhul, kui mesilasperelt pärit saaduste esmatöötlemiseks (pakendamiseks) ja ladustamiseks kasutatavates hoonetes ja rajatistes kasutatakse ka mittemahe mee esmatöötlemiseks ja ladustamiseks (osutatakse vastavat teenust teistele ettevõtetele), tuleb tagada mahe- ja mittemahe mee eristatavus.

Ladustamisel lubatud puhastus- ja desinfitseerimisvahendite nimekiri on koostamisel, vastav määrus on plaanitud jõustuma 2026. a jaanuarist. Seni pole ladustamisel puhastus- ja desinfitseerimisvahendite puhul piiranguid.

9.5 Ettevõttesse toodud mittemahe mesilasemad ja -sülemid

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.3.4.2. (EL) 2020/2146 artikkel 3 punkt 2.

Nõue

Mesilate uuendamisel võib aastas asendada kuni 20% mesilasemadest ja sülemitest mittemahe mesilasemade ja sülemitega tingimusel, et mesilasemad ja sülemid viiakse tarudesse, mille kärjed või kärjepõhjad pärinevad mahetootmisüksustest.

Igal juhul võib aastas asendada ühe sülemi või ühe mesilasema mittemahe sülemi või mittemahe mesilasemaga.

Kui haigustest või katastroofist tulenevalt on tekkinud mesilaste suur suremus, ja kui mahemesilasperesid ei ole saada, võib mesilaspered taastada mittemahepõllumajanduslike mesilasemade, sülemite ja mesilasperede abil, kui selleks on saadud **PTA nõusolek**. Juurde toodud mittemahepõllumajanduslikele mesilasperedele rakendub 12-kuuline üleminekuage.

Mida kontrollitakse?

Võrreldakse mesilasperede ja -sülemite arvu enne ja pärast mesila uuendamist, kontrollitakse ettevõttesse toodud mesilasperede ja -emade saatedokumente, kärje või kärjepõhjade päritolu, erandi saamise nõusolekut.

Selgitus

Kui mittemahe mesilasemade ja kärgedeta mittemahe sülemitega asendatakse kuni 20% olemasolevast, siis neile mesilasemadele ja kärgedeta sülemitele üleminekuage ei kohaldata, st nendest peredest pärit mesi loetakse mahedaks.

Kui seoses katastroofiga (vt ptk 6) või mõne haigusest tuleneva mesilaste suure suremuse tõttu on mesilasse toodud mittemahe mesilasemasid, sülemeid ja mesilasperesid, siis neile rakendub uus üleminekuage.

Sülemiks loetakse ka kärgedeta pakettpered, ehk mesilasperest eraldatud noored mesilased koos mesilasemaga.

9.6 Mesilasperede söötmine

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.9.6.2 (a, b) ja 1.9.6.6. (EL) 2020/2146 artikkel 3 punkt 6.

Nõue

Tootmisperioodi lõpus jäetakse tarudesse mesilaste talvitamiseks piisav mee- ja õietolmuvaru.

Mesilasperede söötmine on lubatud ainult juhul, kui ilmastikutingimused ohustavad mesilasperede säilimist. Mesilasperede söötmiseks tuleb kasutada mahemett, maheõietolmu, mahesuhkrusiirupit või mahesuhkrut.

Mesila päevikusse kantakse teave söötmise kohta: kasutatud toote nimetus, kuupäevad, kogused ja tarud, kus toodet kasutatakse.

Erandina võib **PTA nõusolekul** katastroofiolukorras, kui mesilasperede ellujäämine on ohus muudel põhjustel kui ilmastikutingimuste tõttu, mesilasperesid sööta mahemee, maheõietolmu, mahesuhkrusiirupi või mahesuhkruga.

Mida kontrollitakse?

Sügisel pärast viimast meesaaki vaadatakse, millist sööta on mesilastele jäetud või juurde antud.

Mahesuhkru ostudokumendid, teave söötmise kohta mesila päevikus.

Selgitus

Söötmine on lubatud nt mesilaspere talvitumiseks, aga ka muudel aegadel, kui ilmastiku tõttu on mesilasperede säilimine ohus (näiteks korjepaus) või kui talvesööt sisaldab mesilastele mitteseeduvaid jääkaineid (näiteks kanarbiku mesi, lehemesi, tatramesi vms).

Sel juhul eraldi nõusolekut PTAlt küsima ei pea, küll aga tuleb söötmine dokumenteerida ja PTA ametnikule kontrolli käigus vajadust põhjendada.

9.7 Mesilaste heaolu

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.9.6.4.

Nõue

Mesindussaaduste kogumisel on keelatud mesilaste hävitamine kärgedes.

Mesilaste kõndistamine, näiteks mesilasemade tiibade kärpimine, on keelatud.

Mida kontrollitakse?

Kontrollitakse mesilaste pidamisviisi.

9.8 Haiguste ennetamine

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.9.6.3. a, b, c, e; II lisa II osa punkt 1.9.6.5. f. (EÜ) 889/2008 lisa VII, välja arvatud tooted, mis on nimetatud (EL) 2021/1165 IV lisa D osas.

Nõue

Kärjeraamide, tarude ja kärgede kaitsmiseks eelkõige kahjurite eest on lubatud kasutada ainult rodentitsiide (kasutamiseks lõksudes) ning mahetootmises kasutamiseks lubatud asjakohaseid tooteid ja aineid.

Mesilate desinfitseerimiseks on lubatud füüsikalised meetodid, näiteks aur või lahtine tuli.

Lesehaudme hävitamine on lubatud üksnes varroalesta *Varroa destructor* nakkuse isoleerimiseks.

Varroalestaga *Varroa destructor* nakatumise korral võib kasutada sipelghapet, piimhapet, äädikhapet ja oblikhapet, samuti mentooli, tümooli, eukalüptooli ja kamprit.

Tarudes võib kasutada looduslikke saadusi, nagu taruvaik, vaha ja taimeõlid.

Mida kontrollitakse?

Milliseid tooteid/vahendeid on kasutanud haiguste ennetamiseks, tegevused varroalesta *Varroa destructor* nakkuse korral, kas on uuendatud kärgi.

Selgitus

Mahetootmises lubatud ained: määruse (EÜ) 889/2008 VII lisas nimetatud tooted kuni 31.12.2025, välja arvatud tooted, mis on loetletud määruse (EL) 2021/1165 IV lisa D osas (vt ptk 11.4). Puhastamiseks ja desinfitseerimiseks kasutatavate vahenditena lubatud nimekiri on kehtestatud osaliselt, uue nimekirja planeeritav rakendumisaeg on 1.01.2026.

9.9 Veterinaarravi

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.9.6.3. d, f.

Nõue

Kui mesilaspered kõigist ennetusmeetmetest hoolimata haigestuvad või saavad nakkuse, tuleb neid viivitamata ravida ning vajaduse korral paigutada eraldatud mesilatesse.

Kui mesilasperede ravis kasutatakse keemiliselt sünteetiliselt allopaatilisi ravimeid, sealhulgas antibiootikume, tuleb ravitavad mesilaspered selleks ajaks paigutada eraldatud mesilatesse ning pärast ravi kogu mesilasvaha asendada mahepõllumajanduslikust mesindusest pärineva vahaga. Seejärel kohaldatakse kõnealuste mesilasperede suhtes 12 kuu pikkust üleminekuaga.

Mida kontrollitakse?

Veterinaarravi andmed, eraldi arvestus tervete ja ravitavate mesilasperede toodangu üle, kas ravitavad mesilaspered on viidud uude üleminekuaga, kas mesilasvaha on vahetatud.

Selgitus

Üleminekuajal olevate mesilasperede mesi on käsitletav tavameena ning see tuleb hoida eraldi ja selle kohta tuleb pidada eraldi arvestust.

9.10 Tarude märgistus ja kasutatavad materjalid

Nõude alus: (EL) 2018/848 II lisa II osa punkt 1.9.6.5 d, 1.9.6.6.

Nõue

Tarud ja mesinduses kasutatavad materjalid on põhiliselt looduslikust materjalist, mis ei tekita keskkonna ega mesindussaaduste saastamise ohtu.

Tarudel peab olema identifitseerimistunnus.

Mida kontrollitakse?

Tarude materjal ja tarude märgistus.

Selgitus

Taru peab põhiosas olema valmistatud puidust, mittelooduslikke materjale tohib soojustuseks kasutada.

Taru sisepind peab olema valmistatud puidust või muust looduslikust materjalist.

Mesila märgistus peab olema ilmastikukindel ja üheselt mõistetav.

Mesila märgistamisel võib kasutada ka infotahvlit või taru (korpust), kus on kirjas mesiniku kontaktmed (nt telefon või veebilehe aadress).

9.11 Mesilasvaha

Nõude alus: (EL)2018/848 II lisa II osa punktid 1.2.2. f, 1.9.6.5. e, artikkel 34, lõiked 3, 5.

Nõue

Uute kärjepõhjade valmistamiseks kasutatav mesilasvaha peab pärinema mahetootmisüksustest.

Üleminekuajal tuleb vaha asendada mahemesindusest pärineva vahaga.

Mittemahe mesilasvaha võib üleminekuajal kasutada ainult juhul, kui:

- ◆ mahemesindusest pärinevat mesilasvaha ei ole turul saada;
- ◆ on tõendatud, et vaha ei ole saastunud mahetootmises kasutamiseks lubamatute toodete või ainetega, ning
- ◆ see on kaanetisvaha.

Kärjepõhjade valmistamiseks saab maheettevõtte kasutada mittemahepõllumajandusliku ettevõtte teenust (alltöövõttu), tingimusel, et alltöövõtja järgib teenuse osutamisel kõiki asjakohaseid mahepõllumajanduse nõudeid.

Mida kontrollitakse?

Kontrollitakse mesilasvaha päritolu kärjepõhjade valmistamisel – kui on ostetud, siis saatedokumendid, leping alltöövõtjaga.

Selgitus

Mahevaha on mahepõllumajanduslikult toodetud vaha, mille hulka arvatakse ka mahemesindusele üleminekuajal toodetud vaha.

Alltöövõtust tuleb teada anda taotlusega „Ettevõtte tunnustamise taotlemine või jätkamine“ ning kui selles osas on toimunud muudatused, siis tuleb sellest PTAd teavitada vormiga „Kliendi teavitatus“.

Mistahes alltöövõtu kasutamise korral on soovitatav alltöövõtjaga sõlmida kirjalik leping, kus on sätestatud teenuse sisu ning kinnitatud, et teenuse osutaja täidab mahetootja toodangu käitlemisel mahepõllumajandusest tulenevaid nõudeid ja võimaldab kontrollida oma ettevõtte seda osa, mis puudutab mahetootja toodangut.

Kui kirjalikku lepingut pole, vastutab mahenõuete täitmise eest ainult teenust kasutav mahetootja, kes ühtlasi peab tagama, et PTA ametnikul on võimalik teenuse osutamist kontrollida.

Üldine vastutus mahetoodangu nõuetekohasuse eest lasub kokkuvõttes alati mahetootjal.

9.12 Mesindussaaduste vedu ja märgistamine veol

Nõude alus: (EL) 2018/848 artiklid 30, 32, 33, II lisa II osa punkt 1.2.2. f; III lisa punkt 2.1. ja 2.2., IV ja V lisa. MkoM § 1 ja 2.

Nõue

Mahetootena saab märgistada (mahemärgistada) järgmisi mesindustooteid: mett, õietolmu, suira, vaha ning mesilasemasid ja mesilasperesid.

Tooteid saab mahemärgistada, kui mahetootmise ühe aasta pikkune üleminekuage on läbitud.

Erandiks on vaha – mahemesindusele üleminekuajal toodetud vaha loetakse mahevahaks.

Märgistatakse sõnaga „ökoloogiline“, „mahe“ või nende tuletiste või lühenditega nagu „mahe-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.

Mahetoote märgistamisel, sh esitlemisel ja reklaamimisel võib kasutada ka ELi mahelogo ja/või Eesti riiklikku ökomärki.

Müügipakendisse pakendatud (jaepakendis) mahetoidu märgistust vt ptk 7.10.2, müügipakendis tootel on ELi logo kohustuslik.

Mahepõllumajanduslikke tooteid transporditakse teistele ettevõtjatele ja muudesse üksustesse, sh hulgi- ja jaemüüjatele, ainult asjakohastes pakendites või konteinerites, mis on suletud viisil, et ei ole võimalik asendada sisu teise tootega jälgi jätmata.

Suletud pakend, konteiner on varustatud etiketiga, millele on märgitud:

- ◆ toote omaniku või müüja nimi ja aadress;
- ◆ toote nimetus, millele on lisatud viide mahepõllumajandusele;
- ◆ koodnumber „EE-ÖKO-03“ või „Põllumajandus- ja Toiduamet“ nimena;
- ◆ vajadusel partii tähis vastavalt märgistussüsteemile.

Loetletud andmed võivad olla kantud üksnes saatedokumendile, kui on kindel, et kõnealust dokumenti saab seostada toote pakendi konteineriga. Saatedokumendile tuleb märkida ka tarnija või vedaja andmed.

Mahepõllumajanduslikku ja üleminekuaja toodet võib avatud pakendites või konteinerites transportida ainult vahetult teisele maheettevõttele ja juhul, kui veetakse ainult mahetooteid. Saatedokumentidel tuleb märkida:

- ◆ toote omaniku või müüja nimi ja aadress,
- ◆ toote nimetus, millele on lisatud viide mahepõllumajandusele,
- ◆ koodnumber „EE-ÖKO-03“ või „Põllumajandus- ja Toiduamet“ nimena;
- ◆ vajadusel partii tähis vastavalt märgistussüsteemile.
- ◆ tarnija või vedaja andmed.

Nii lähetav kui ka vastuvõttev ettevõtja hoiavad saatedokumente PTA jaoks kättesaadavana.

Konteinereid, millega on transporditud mittemahetooteid, kasutatakse mahetoodete transpordiks tingimusel, et enne mahetoodete transportimist on kasutatud asjakohaseid puhastusmeetmeid, mille tõhusus on kontrollitud. Need toimingud peab kirjalikult fikseerima.

Kui toodang müüakse mahetootena, siis tuleb saatedokumentidel/arvetel kasutada viidet mahepõllumajandusele ning PTA koodnumbrit EE-ÖKO-03 või PTA nime „Põllumajandus- ja Toiduamet“, nendel dokumentidel ei pea logo kasutama.

Mida kontrollitakse?

Raamatupidamisdokumendid, saatedokumendid, pakendite märgistus; toodetud saaduste koguseid võrreldakse realiseeritud kauba kogusega. Kontrollitakse, kas puhastustoimingud on kirjalikult fikseeritud.

Selgitus

Üleminekuajal toodetud mett (ega ka muud mesindustoodangut, v.a vaha) ei saa turustada mingi viitega mahepõllumajandusele, sh üleminekuaja tootena.

Toodangu all mõeldakse mesinduses mett, õietolmu, suira, vaha ning mesilasemasid ja mesilaspe-resid.

Toodangu turustamisel hulgi- ja jaemüüjatele peab toodanguga kaasa liikuma saatedokument, mis peab olema tootega kokku viidav.

Kui mahemesinik mee pakendamisel segab oma toodetud mee hulka muud mahetoorainet nt pähk-leid, rosinaid, taruvaiku, õietolmu vms, või pakendab teise ettevõtja mahemett, siis selline tegevus pole enam esmatootmine. Tegemist on töötlemise ehk ettevalmistamisega ja sellega tegelemiseks peab olema tunnustatud ettevalmistamise tegevusalal. Lisainfo PTA kodulehel: [Tunnustamine ja teavitamine](#).